

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-652/05
Бања Лука, 18.5.2007.

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Дарка Осмића, Виоланде Шубарић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Ј. Ђ. из Г., кога заступа Р.Ј., адвокат из Г., против тужене Г. из Г., коју заступа Р.Ј., Одјељење у Б.Л., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Б.Л., број Ж-363/02 од 11.05.2005. године, на сједници одржаној 18.4.2007. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Г. број Рс-6/01 од 05.09.2002. године одбијен је тужбени захтјев тужиоца Ј.Ђ. из Г. за поништење рјешења директора Гимназије у Г. број 322/00 од 29.12.2000. године и одлуке Школског одбора Г. број 31-16-01 од 22.01.2001. године, као и захтјев за успоставу свих права по основу рада од дана престанка рада код тужене до повратка на рад.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б.Л. број Ж-363/02 од 11.05.2005. године, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац ревизијом побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се његова жалба усвојити, првостепена пресуда преиначити и удовољити тужбеном захтјеву.

Одговор на ревизију није поднесен нити се Републички тужилац изјаснио о ревизији (члан 390. став 3. Закона о парничном поступку - „Сл. лист СФРЈ”, број 4/77 – 35-91 и “Сл. гласник РС”, бр. 17/93 – 32/93 – у даљем тексту: ЗПП, који се има примјенити на овај случај на основу одредби члана 456. став 1. Закона о парничном поступку (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 58/03, 85/03 и 74/05 – у даљем тексту: ЗПП РС).

Ревизија није основана.

Тужбом се тражи заштита права из радног односа на начин ближе описан у изреци првостепене пресуде.

Тужилац је, према утврђеном чињеничном стању дипломирао на Универзитету у С., П.М.Ф. у С. дана 26.01.1973. године, група III-2, професор хемије и да је у радном односу код тужене од 1993. године гдје је обављао послове професора хемије. Да је до тада радио у Г. у С.Ц. Е.Ш., око 5 година, такође као професор хемије, а прије тога је радио у предузећу Т. у Г. гдје је током 1974. године положио приправнички испит. Да је Републички просвјетни инспектор након извршеног прегледа персоналних докумената радника тужене Г. дана 20.10.1999. године сачинио записник број 02-1/147, у којем је констатовано између осталог, да у персоналном досијеу тужиоца недостаје диплома, извод из матичне књиге рођених и увјерење о оспособљености. Да је директор тужене писменим позивом број 97/00 од 04.05.2000. године позвао професоре тужене који немају положен стручни испит да у складу са Правилником о полагању стручних испита наставника, стручних радника и васпитача („Сл. гласник РС“, бр. 25/93), приступе полагању тог испита, међу којима је био и тужилац. Да је Републички просвјетни инспектор прегледао персонална документа радника тужене дана 13.12.2000. године и утврдио да тужилац нема положен стручни испит из области образовања што према одредби члана 72. став 2. Закона о средњој школи професору који у року од двије године по запослењу не положи стручни испит, престаје радни однос. Да је рјешењем директора тужене број 322/00 од 29.12.2000. године престао му радни однос код тужене са тим даном у којем је наведено "да је неколико година уназад педагогу тужене забрањивао контролу његовог рада. Да је једног инспектора истјерао са школског часа, а у другој контроли од стране педагошког инспектора одбио да држи наставу. Да је током 2000. године, дана 07.03, 15.03, 23. и 24. 06, 20.11, 30.11, 01. и 21. 12.2000. године (укупно осам радних дана) неоправдано изостао са посла. Да је тужилац против наведеног рјешења о престанку радног односа благовремено поднио приговор Школском одбору тужене који је рјешењем 03-16/01 од 22.01.2001. године одбио његов приговор.

Код оваквог стања чињеница првостепени суд је закључио да је тужилац на наведени начин починио теже повреде радних обавеза из члана 91. став 1. и 2. тачка 1, 6, 8. и 9. Закона о раду и да није положио стручни испит по одредбама члана 71. и 72. Закона о средњој школи, те да је оспорено рјешење о престанку радног односа донесено у складу са наведеним законским одредбама на које се тужена позвала, ради чега је тужилац одбијен са тужбеним захтјевом у цјелини.

Правне ставове првостепеног суда прихватио је и другостепени суд.

Схватања нижестепених судова су и по оцјени овога суда правилна.

Тужилац је, на описани начин починио теже повреде радних обавеза, предвиђене одредбом члана 91. став 1. и 2. тачка 1, 6, 8. и 9. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 38/00, 41/00, 47/02, 38/03, 66/03 – у даљем тексту: ЗР) а које се огледају: у одбијању да извршава своје радне обавезе одређене уговором о раду (забрањивао вршење контроле од стране овлашћених лица, педагога и педагошког инспектора), неоправдано изостао са посла осам радних дана током 2000. године и то у дане 07.03, 15.03, 23. и 24.06, 20.11, 30.11,

01. и 21.12.2000. године, грубо и недолично се понашао према колегама професорима и директору тужене, те није положио стручни испит у образовању, па му је на основу одредби члана 113. став 1. тачка 1. ЗР правилно отказан уговор о раду.

У вези навода ревизије тужиоца потребно је указати на слиједеће:

1. да није био обавезан да полаже стручни испит јер да је тај испит положио још 1974. године, па да је испунио услове из одредби члана 71. и 72. Закона о средњој школи.

Одредбом члана 71. Закона о средњој школи („Сл. гласник РС“, бр. 4/93, у даљем тексту: ЗСШ), лице које испуњава услове из члана 65. овог Закона, а са радним стажом стеченим ван школе, може да буде изабрано за наставника, односно сарадника с тим да положи стручни испит, односно дио испита под условима и на начин утврђен за приправнике (став 1). Лице из става 1 овог члана не заснива радни однос у својству приправника (став 2). Одредбом члана 72. наведеног Закона, наставнику, односно сараднику који је положио стручни испит у области образовања, признаје се стручни испит за рад у школи (став 1). Приправнику који не положи стручни испит у року од годину дана по завршетку приправничког стажа и наставнику, односно сараднику који у року од двије године од заснивања радног односа у школи не положи стручни испит или дио испита престаје радни однос (став 2).

Ове се одредбе имају схватити тако да лице које је изабрано за наставника, односно сарадника гимназије, мора имати положен стручни испит из области образовања без обзира је ли засновао радни однос у школи у својству приправника или је до тада стекао радни стаж изван школе, у којем случају му се признаје само положени стручни испит из области образовања, односно дио испита под условима и на начин утврђен за приправнике, с тим да наставнику, односно сараднику у Г. престаје радни однос ако у року од двије године од заснивања радног односа не положи наведени стручни испит, дакле, по сили закона овом престаје радни однос ако у наведеном року не положи стручни испит у области образовања.

У овом случају нижестепени судови су утврдили, а што није ни спорно међу странкама у спору, да је тужилац имао положен приправнички испит кога је положио 1974. године када је радио у предузећу Т. у Г., али се овај испит, а како су то правилно закључили и нижестепени судови не може поистовјетити са стручним испитом у области образовања како је то прописано наведеном одредбом ЗСШ, те је према томе, била његова обавеза након што га је са осталим професорима тужена писменим позивом од 04.05.2000. године позвала да положи стручни испит до краја 2000. године, што он није учинио, па стога је правилна одлука тужене да је тужиоцу само по овом основу по одредби члана 72. став 2. ЗСШ престао радни однос.

Остали ревизиони наводи тужиоца без утјецаја су на законитост и правилност побијане пресуде, којима тужилац не побија законитост рјешења о престанку радног односа у односу на остале теже повреде радних обавеза о којима је било ријечи, а које су наведене у побијаном рјешењу о престанку

радног односа, за које су нижестепени судови утврдили да их је тужилац починио, а за које су дали довољне и ваљане разлоге, које као правилне усваја и овај суд, па му је на основу члана 113. став 1. тачка 1. ЗРО правилно отказан уговор о раду.

Из изложеног произилази да пресуда другостепеног суда нема недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Досљедно томе, ревизија тужиоца је одбијена на основу одредби члана 393. ЗПП у вези са одредбом чл. 456. став. 1. ЗПП РС.

Предсједник вијећа
Биљана Томић